

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ศึกษาทัศนะของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมในระดับผู้บริหาร เกี่ยวกับการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย และหาข้อสรุปเพื่อเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำมาตราการลงโทษระดับกลางที่เหมาะสมมาใช้ในสังคมไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนาม โดยผลการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร พอสรุปได้ว่า แนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลางเป็นวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นทางเลือกโดยพิจารณาถึงลำดับความต่อเนื่องระหว่างการคุมความประพฤติและการจำคุกที่ใช้อยู่ปกติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองป้องกันชุมชน คือ ป้องกันการกระทำผิดซ้ำด้วยการสร้างกลไกในการควบคุมผู้กระทำผิด และลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำลงเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในเรือนจำอีกด้วย ซึ่งประเทศต้นแบบของการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง คือ สหรัฐอเมริกา โดยมีรูปแบบขั้นตอนการใช้ตามระดับความเข้มข้น ได้แก่ การทำงานบริการสังคม การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด การกักขังที่บ้าน การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติ และการคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร

ส่วนการศึกษภาคสนาม ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 16 ท่าน เกี่ยวกับทัศนะต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย ในประเด็นสำคัญ ได้แก่ ทัศนะต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง ทัศนะต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง และทัศนะต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย โดยทั้ง 3 ประเด็นนี้เป็นคำถามปลายเปิดที่ให้กลุ่มประชากรแสดงทัศนะส่วนบุคคลได้อย่างกว้างขวาง ครอบคลุม และมีความเชื่อมโยงกันทุกประเด็น โดยสามารถสรุปทัศนะของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ทัศนคติต่อแนวคิดและหลักการของมาตรการลงโทษระดับกลาง

มาตรการลงโทษระดับกลางเป็นทางเลือกใหม่ นวัตกรรมใหม่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่นอกเหนือจากการลงโทษทางอาญา 5 ประเภท คือ ริบทรัพย์สิน ปรับ กักขัง จำคุก และประหารชีวิต ซึ่งเป็นการลงโทษที่ค่อนข้างจำกัด ถึงแม้จะมีการคุมความประพฤติเข้ามาเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง แต่ก็ยังเป็นโทษที่เบาเกินไปสำหรับผู้กระทำความผิดบางรายที่กระทำความผิดแต่ยังไม่สมควรได้รับโทษจำคุก การลงโทษระดับกลางจึงเป็นทางเลือกในการบังคับโทษที่ไม่เป็นการเคร่งครัดและหละหลวมเกินไป เป็นทางสายกลาง ช่วยให้ผู้พิพากษาได้ใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษได้กว้างขวางหลากหลายยิ่งขึ้น และเป็นมาตรการที่ให้โอกาสผู้กระทำความผิดที่ไม่ได้เป็นอาชญากรโดยนิตย แต่กระทำความผิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ กระทำความผิดโดยประมาทพลั้งเผลอ หรือกระทำความผิดครั้งแรก ได้มีโอกาสปรับปรุงพฤติกรรม โดยมุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อคืนพลเมืองดีให้กลับสู่สังคม โดยที่ผู้กระทำความผิดเหล่านั้นยังสามารถรับผิดชอบหน้าที่ทางสังคม หน้าที่ทางครอบครัวของตนเองได้ ซึ่งช่วยลดภาระทางสังคมได้อีกทางหนึ่ง และมาตรการนี้ยังช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังให้น้อยลง และป้องกันผู้ที่จะถูกจำคุกระยะสั้น และผู้กระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือกระทำความผิดครั้งแรก ไปเรียนรู้พฤติกรรมกรรมการกระทำความผิดจากนักโทษอื่นในเรือนจำ และให้เรือนจำเป็นที่คุมขังควบคุมเฉพาะนักโทษที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น แต่การนำมาตรการของต่างประเทศมาใช้ในสังคมไทย ก็อาจไม่มีความจำเป็นมากนัก เพราะมาตรการลงโทษที่สังคมไทยใช้อยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว การที่จะลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ ป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มเติมในเรือนจำ กฎหมายมีแนวทางให้ปฏิบัติ คือ การชะลอฟ้องหรือการใช้ดุลยพินิจไม่ฟ้องของอัยการ ซึ่งควรใช้มาตรการที่มีอยู่แล้วให้เต็มประสิทธิภาพดีกว่าการนำมาตรการใหม่ ๆ จากต่างประเทศมาใช้

ทัศนคติต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง

จากทัศนคติให้สัมภาษณ์แต่ละท่านมีความเห็นต่อรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางที่จะนำมาใช้ในสังคมไทยที่แตกต่างกันออกไป โดยรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางที่กลุ่มประชากรเห็นว่าเหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดในสังคมไทย คือ การทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด และการใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก

ส่วนศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤตินั้น มีทั้งผู้ที่แสดงทัศนคติไปในทางไม่สนับสนุนรูปแบบนี้ เพราะเป็นรูปแบบที่คล้ายกับเรือนจำ อาจทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกไม่ต่างไปกับการถูกจองจำในเรือนจำ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านก็เสนอให้นำรูปแบบศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติมาประยุกต์เป็นบ้านกึ่งวิถี หรือใช้ในรูปแบบของสถานพินิจ ที่ให้ผู้กระทำผิดมีการทำกิจกรรมกลุ่ม ใช้ชีวิตร่วมกันภายในศูนย์ แต่สามารถลาออกได้หากมีฐานะจำเป็น ซึ่งน่าจะเหมาะสมกับวิถีชีวิตและสภาพสังคมไทย

ในส่วนของรูปแบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้น เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติในระดับสากล ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยก็มีการดำเนินการที่จะเอามาตรการลงโทษด้วยระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้อยู่แล้ว เพื่อที่การควบคุมผู้กระทำผิดจะได้เป็นไปได้ง่ายขึ้น และสามารถตรวจสอบผู้กระทำผิดได้ตลอดเวลา แต่มาตรการนี้เป็นการลงทุนที่ค่อนข้างสูงมาก และสามารถเป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ง่าย รวมทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีของไทยยังไม่มีความพร้อม อีกทั้งยังเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกว่าถูกตีตราและถูกควบคุมอยู่ลึก ๆ ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผู้กระทำผิดหาทางปลดอุปกรณ์ เพื่อให้หลุดพ้นจากการควบคุมดังกล่าว

ส่วนประเภทความผิดที่น่าจะนำมาตรการลงโทษระดับกลางมากำหนดโทษนั้น ควรใช้กับผู้กระทำผิดที่กระทำผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้ที่กระทำผิดครั้งแรก ผู้ที่กระทำผิดเพราะประมาทพลั้งเผลอ ผู้กระทำผิดที่ไม่ได้มีเจตนาร้าย และผู้กระทำผิดที่ไม่ได้มีสันดานเป็นโจรผู้ร้ายหรือกระทำผิดติดนิสัย โดยไม่ได้ระบุเป็นการเฉพาะเจาะจงว่ามาตรการรูปแบบใดควรใช้กับประเภทความผิดใดเป็นกรณีพิเศษ แต่สำหรับผู้กระทำผิดที่กระทำผิดทางเศรษฐกิจ หรือผู้กระทำผิดที่มีฐานะดี ควรใช้รูปแบบที่ให้ชดเชยความผิดในรูปของตัวเงินด้วย คือ การใช้ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก พร้อมกับสร้างจิตสำนึกที่ดี ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยให้ผู้กระทำผิดได้เห็นถึงความเสียหาย ความเดือดร้อนของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดของตน เพื่อให้เกิดความรู้สึกผิด เกิดความสำนึกและรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น ด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม

ทัศนะต่อปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ไปในทางที่สอดคล้องกัน โดยผู้ศึกษาแบ่งปัญหาและอุปสรรคออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการระบบการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการประสานงาน การบูรณาการระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิด การค้นหาหน่วยงานที่จะเข้ามารับผิดชอบด้านมาตรการลงโทษระดับกลาง กระบวนการพิจารณาแบ่งประเภทผู้ต้องขัง ผู้กระทำความผิดที่ชัดเจน รวมถึงระบบการดูแลรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางแต่ละรูปแบบให้มีช่องโหว่ที่จะนำไปสู่การประพฤติดีมีชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้น้อยที่สุด

2. ปัญหาด้านบุคลากร ที่เชื่อมโยงมาจากระบบการบริหารจัดการ คือ บุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลางในสังคมไทยมีน้อย ประกอบกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดระเบียบวินัย ขาดการฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อาจมีการเลือกปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด มีทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ไม่ดี และหาช่องทางในการประพฤติดีทุจริต คอร์รัปชันกับระบบมาตรการต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอในการควบคุมดูแลผู้กระทำความผิด และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบมาตรการลงโทษระดับกลางมีน้อย

3. ปัญหาทางด้านมาตรฐานของอุปกรณ์ สถานที่ สภาพแวดล้อม ความพร้อมในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย

4. ปัญหาด้านงบประมาณ เพราะการนำมาตรการใหม่หรือกฎระเบียบมาใช้ใหม่ มักจะไม่ได้รับงบประมาณให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร และการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ใหม่ การลงทุนในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่สำหรับใช้กับมาตรการลงโทษระดับกลางต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงมาก

5. ปัญหาด้านข้อกฎหมาย เช่น กฎหมายมาตรา 56 ที่ยังให้อำนาจผู้พิพากษาสั่งลงโทษทำงานบริการสังคมได้ไม่กว้างขวางนัก

6. ปัญหาทางด้านองค์ความรู้ทางด้านมาตรการลงโทษระดับกลางของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมไทยยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะบางกลุ่ม ยังไม่ตกผลึก เนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ในสังคมไทย

7. ความเข้าใจของสังคมต่อมาตรการลงโทษระดับกลาง เนื่องจากมาตรการลงโทษระดับกลางเป็นเรื่องใหม่ บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเองยังมีความรู้ในเรื่องนี้ไม่มากนัก เมื่อจะมีการนำมาตรการนี้มาใช้ หลังจากการทำความเข้าใจในมาตรการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว ต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนในสังคมทุกคนได้เข้าใจถึงแนวคิด หลักการ และรูปแบบของมาตรการดังกล่าวด้วย เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับและได้รับความร่วมมือจากคนในสังคม

ข้อสรุปทัศนคติของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ใน สังคมไทย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ทั้งหมด 16 ท่าน ข้อสรุปทัศนคติของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย ปรากฏว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ มีจำนวน 15 ท่าน ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ มีจำนวน 1 ท่าน โดยมีเหตุผลสนับสนุนทัศนคติที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยสรุปถึงแม้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทุกท่านจะแสดงทัศนคติเห็นด้วยกับการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย แต่มีข้อสังเกตที่ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านให้ความเห็นตรงกันคือ ระบบการจัดการ การบริหารงานของ ไทยยังไม่มีกระบวนการ ประสานงานกันเท่าที่ควร ทั้งในด้านฐานข้อมูลของผู้กระทำผิด การหาหน่วยงานมารองรับและรับผิดชอบในด้านมาตราการลงโทษระดับกลาง นอกจากนี้ระบบสังคมของ ไทยยังมีความเป็นระบบอุปถัมภ์ วังเต็นเส้นสายอยู่มาก และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมยังมีคุณธรรมจริยธรรมที่ไม่ดีพอ เสี่ยงต่อการใช้ช่องทางการปฏิบัติงานไปในทางมิชอบ ก่อการทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย

นอกจากนี้ ระบบสังคมของต่างประเทศและประเทศไทยเป็นคนละแนวความคิดกัน การจะนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ทั้งหมดทุกรูปแบบนั้นอาจจะไม่ได้ผล ต้องดูรูปแบบที่มีความเป็นไปได้แล้วนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับลักษณะของสังคมไทย โดยอาจมีการทำเป็นโครงการทดลองก่อน แล้วประเมินผลการดำเนินงานออกอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการลงโทษและหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการใช้มาตราการลงโทษระดับกลางในสังคมไทย โดยรูปแบบที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้นั้น บางท่านเห็นด้วยกับทั้ง 7 รูปแบบว่าสังคมไทยสามารถนำมาใช้ได้ทั้งหมด แต่รูปแบบที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ และเห็นว่าน่าจะนำมาใช้ได้เลย ก็คือ รูปแบบการคุมความประพฤติและการทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด การคุมความประพฤติแบบการฝึกค่ายทหาร และการทดลองทำศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกเป็นโครงการนำร่องสำหรับมาตราการนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีราพจน์ ทองศรี (2549) ในเรื่องทัศนคติของผู้พิพากษาต่อมาตราการลงโทษระดับกลาง ส่วนศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤตินั้น มีทั้งผู้ที่แสดงทัศนคติไปในทางไม่สนับสนุนรูปแบบนี้ เพราะเป็นรูปแบบที่คล้ายกับเรือนจำ อาจทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกไม่ต่างไปกับการถูกจองจำในเรือนจำ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านก็เสนอให้นำรูปแบบศูนย์กักขังผู้ถูกคุมความประพฤติมาประยุกต์เป็นบ้านกึ่งวิถี หรือใช้ในรูปแบบของสถานพินิจ ที่ให้ผู้กระทำผิดมีการทำ

กิจกรรมกลุ่ม ใช้ชีวิตร่วมกันภายในศูนย์ แต่สามารถลาภกิจได้หากมีฐานะจำเป็น ซึ่งน่าจะเหมาะสมกับวิถีชีวิตและสภาพสังคมไทย

ในส่วนของรูปแบบอุปกรณอิเล็กทรอนิกส์นั้น กลุ่มประชากรให้ทัศนะออกมาใน 2 ความเห็นเช่นกันคือ ควรนำรูปแบบนี้มาใช้ในสังคมไทย เพราะเป็นสิ่งที่สากลยอมรับ และขณะนี้ก็มีการดำเนินการที่จะเอามาตรการลงโทษด้วยระบบอุปกรณอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาอยู่แล้ว เพื่อที่การควบคุมผู้กระทำผิดจะได้เป็นไปได้ง่ายขึ้น และสามารถตรวจสอบผู้กระทำผิดได้ตลอดเวลา และทัศนะที่ยังไม่ควรนำมาตรการนี้มาใช้ในสังคมไทย ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นการลงทุนที่ค่อนข้างสูงมาก และสามารถเป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ง่าย รวมทั้งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีของไทยยังไม่พร้อมหรือเชี่ยวชาญเท่าที่ควร อีกทั้งยังเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกว่าคุณติตราและควบคุมอยู่ลึก ๆ ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผู้กระทำผิดหาทางปลดอุปกรณ เพื่อให้หลุดพ้นจากอุปกรณพันธนาการดังกล่าว

โดยทัศนะส่วนตัว ผู้ศึกษามีความเห็นไปในทางสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ว่า ไม่ควรนำมาตรการลงโทษระดับกลางทุกรูปแบบมาใช้ในสังคมไทย ควรเลือกเฉพาะรูปแบบที่เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิต และสภาพของสังคมบ้านเราให้มากที่สุด เพื่อจะได้ไม่เกิดความยุ่งยากในการบริหารจัดการด้วย โดยรูปแบบที่ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะนำมาใช้ได้เลย คือ การคุมความประพฤติและทำงานบริการสังคมในจำนวนชั่วโมงสูง การคุมความประพฤติแบบเข้มงวด และการคุมความประพฤติแบบฝึกค่ายทหาร โดยรูปแบบทั้ง 3 นี้ก็ได้มีการดำเนินการอยู่แล้วในระบบกระบวนการยุติธรรมไทย แต่รูปแบบที่น่าสนใจเอาเข้ามาทดลองประยุกต์ใช้ คือ รูปแบบของศูนย์เลี้ยงโทษจำคุกที่มีลักษณะคล้ายหอพัก โดยให้ผู้กระทำผิดเข้ามาอยู่ในศูนย์ในเวลากลางวันและวันหยุด โดยผู้กระทำผิดต้องเสียค่าที่พัก ค่าอาหารเอง ซึ่งรูปแบบนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าควรนำมาใช้กับผู้กระทำผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมดี และยังสามารถในการทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสในการกลับตัวของผู้กระทำผิด และไม่ต้องเข้าเพิ่มจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ

การที่จะนำมาตรการลงโทษระดับกลางรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในสังคมไทยนั้น ต้องมีการศึกษา หาความรู้ในเรื่องมาตรการนี้อย่างถ่องแท้ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่สำหรับกระบวนการยุติธรรมไทย หากบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และผู้ที่จะเข้ามารับผิดชอบในมาตรการระดับกลางไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถ่องแท้แล้ว การนำมาบังคับใช้ขับเคลื่อนมาตรการลงโทษระดับกลางให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์นั้นย่อมเป็นไปได้ยาก จึงควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับมาตรการลงโทษระดับกลางให้กับ

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย รวมถึงภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมในการที่จะให้ความร่วมมือสนับสนุนเป็นอาสาสมัครในการควบคุมปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมาตรการลงโทษระดับกลางให้คนในสังคมได้รับรู้ และเข้าใจในหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ของการนำมาตรการนี้มาใช้ในสังคมไทยด้วย

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

1. กระบวนการยุติธรรมไทยควรมีการนิยามความหมายของผู้กระทำผิดแต่ละประเภทให้ชัดเจนและถูกต้องตรงกันทั้งระบบของกระบวนการยุติธรรมอย่างเร่งด่วน เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดมีประสิทธิภาพมากขึ้น และไม่เป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเหมือนคนกลุ่มเดียวเสมอไปในทุกกรณี

2. ควรมีการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ทักษะที่ดีในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้กับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม โดยเน้นวัตถุประสงค์ในการแก้ไขฟื้นฟู ให้ผู้กระทำผิดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มากกว่าการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนผู้กระทำผิด

3. การคัดสรรบุคลากรเข้ามารับผิดชอบในเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลาง ต้องมีมาตรฐานในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาปฏิบัติงาน ซึ่งหน่วยงานที่น่าจะเข้ามารับผิดชอบ คือ กรมคุมประพฤติและกรมราชทัณฑ์ โดยอาจจะมีการโอนย้ายบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจากทั้ง 2 หน่วยงานนี้เข้ามาปฏิบัติงาน จะทำให้ได้ผลในทางปฏิบัติมากกว่าการรับบุคลากรใหม่ ที่ไม่มีประสบการณ์เข้ามาดูแล

4. หากมีการนำรูปแบบที่มีการควบคุม จำกัดบริเวณผู้กระทำผิด สถานที่ที่จะใช้ในการควบคุม กักขัง หรือทำกิจกรรมนั้น ควรเป็นสถานที่ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ไม่มีสิ่งรบกวนมากระตุ้นให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสเสี่ยงที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

5. การจะนำอุปกรณ์เทคโนโลยี หรือวิธีการสมัยใหม่ที่ต้องลงทุนมาก ๆ มาใช้ในสังคมไทย ควรมีการทดลองทำในระดับเล็ก ๆ หรือเป็นโครงการนำร่องก่อน เพื่อจะได้เห็นข้อดี ข้อเสียที่อาจเกิดขึ้น และปรับปรุงรูปแบบแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมจนเป็นที่น่าพอใจก่อน จึงจะเริ่มปฏิบัติเป็นภารกิจหลัก

6. เมื่อมีการทำมาตรการหรือกฎระเบียบใหม่เข้ามาใช้ในกระบวนการยุติธรรม บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งที่มีหน้าที่ในการกำหนดโทษและบังคับใช้โทษ ต้องมีการศึกษารายละเอียดของประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่มีโทษทางอาญาทุกฉบับ

เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของฐานความผิดของผู้กระทำผิดกับการกำหนดโทษที่จะบังคับใช้ เพื่อการได้รูปแบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสมต่อไป

7. บุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วย ควรได้รับการอบรมองค์ความรู้เกี่ยวกับมาตรการลงโทษระดับกลางให้แตกฉาน และมีการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้นำเสนอ และอภิปรายแนวทาง และรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางที่เหมาะสมที่สุดมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมไทย และมองเห็นถึงปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการลดปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดตามมาได้

8. ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยทางด้านมาตรการลงโทษระดับกลางให้มากและครบถ้วนในทุกรูปแบบ เพื่อให้ได้องค์ความรู้มาประกอบการปฏิบัติงานให้มากที่สุด

9. หากองค์ความรู้ทางมาตรการลงโทษระดับกลางเป็นที่ยอมรับในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ และพร้อมที่จะนำมาปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรที่จะเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ถึงแนวคิด หลักการ รูปแบบของมาตรการที่จะนำมาปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ให้คนในสังคมไทยได้รับรู้ถึงวิธีการลงโทษแบบใหม่ ซึ่งนอกจากจะเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำผิดให้กับประชาชนแล้ว ยังเป็นการป้องกันการกระทำผิดได้อีกทางหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

หากจะมีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องมาตรการลงโทษระดับกลางครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในประเด็นสำคัญ ต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลางในแต่ละรูปแบบ เช่น การกักขังที่บ้าน การใช้ระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การคุมความประพฤติแบบค่ายฝึกทหาร เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นและผลการศึกษา สำหรับเป็นแนวทางในการหารูปแบบวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสมที่สุด

2. ควรศึกษาทัศนคติของผู้กระทำผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี เกี่ยวกับการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิด

3. ควรศึกษาทัศนคติของประชาชน ต่อการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้ในสังคมไทย ว่าควรนำมาประยุกต์ใช้หรือไม่ ถ้านำผู้กระทำผิดกลับคืนสู่ชุมชน โดยให้ชุมชนคอยดูแล

การปรับปรุงพฤติกรรมผู้กระทำผิด ประชาชนในสังคม ในชุมชนจะยอมรับและให้ความร่วมมือหรือไม่ มีความพึงพอใจหรือไม่ในมาตรการดังกล่าว

4. ควรศึกษาประเภทความผิดที่เหมาะสมต่อการลงโทษด้วยมาตรการลงโทษระดับกลาง

ข้อจำกัดในการศึกษา

1. ตำรา หนังสือ เอกสารภาษาไทย เพื่อใช้ในการทบทวนวรรณกรรมยังมีไม่มากนัก เนื่องจากมาตรการลงโทษระดับกลางนั้นยังเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ในงานปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในประเทศไทย

2. การนัดสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างบางท่าน เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากภารกิจเร่งด่วนที่ทำให้ต้องเลื่อนการสัมภาษณ์